

Література:

1. Педько Ю.С. Адміністративний позов і предмет захисту в адміністративному судочинстві / Ю.С. Педько // Часопис Київського університету права.– 2009.– № 4.– С. 151 – 157.

1. Янюк Н.В. Щодо адміністративного судочинства: адміністративний позов чи адміністративна скарга? / Н.В. Янюк // Право України.– 2003.– № 8.– С. 113 – 118.

2. Комзюк А.Т., Бевзенко В.М., Мельник Р.С. Адміністративний процес України: Навчальний посібник / А.Т. Комзюк, В.М. Бевзенко, Р.С. Мельник.– К.: Прецедент, 2007. – 531 стор.

УДК 342.9(043.2)

Розум І.О.,
асистент,
Демиденко А.С.,
студентка,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНО – ПРАВОВОГО СТАТУСУ ДІЛЬНИЧНИХ ІНСПЕКТОРІВ МІЛІЦІЇ

Сучасний рівень злочинності та правопорушень, що вчиняються у громадських місцях, вимагає вжиття низки невідкладних заходів зі сторони органів державної влади і управління щодо поліпшення організації охорони громадського порядку та забезпечення громадського порядку в населених пунктах нашої країни.

В охороні громадського порядку і безпеки, в профілактиці правопорушень важлива роль належить дільничним інспекторам міліції. Це пояснюється, по-перше, тим, що на території адміністративної дільниці, яка обслуговується в місті або сільській місцевості, вони виконують основний обсяг профілактичних та правоохоронних функцій, покладених законом на міліцію. По-друге, дільничні інспектори в своїй діяльності повсякчасно підтримують зв'язок з населенням, трудовими колективами, громадськими організаціями. Від належного виконання дільничними інспекторами завдань, функцій та обов'язків в сфері правоохоронної діяльності на закріпленій за ними адміністративній дільниці значною мірою залежить стан правопорядку в країні. За таких умов особливо гостро постають питання чіткого законодавчого визначення правового статусу дільничних інспекторів. Адміністративно-правовий статус працівника органів внутрішніх справ містить у собі як загальні ознаки,

властиві юридичним статусам інших суб'єктів права, так і низку особливостей, притаманних лише згаданому юридичному явищу. Розгляд цих особливостей спрямовано на більш глибоке виявлення сутності адміністративно-правового статусу, закономірностей його утворення, включення до складу тих чи інших повноважень та ін.

Головною особливістю адміністративно-правового статусу державних службовців є те, що вони представляють кадровий склад органів виконавчої влади. Через них як працівників відповідних державних органів реалізуються завдання та функції виконавчої влади на різних рівнях та у сферах державного і громадського життя. До повноважень працівника міліції, які адресуються всім працівникам міліції належать, зокрема, обов'язок надавати допомогу особам, які її потребують, вживати заходів до попередження і припинення правопорушень, встановлення і затримання осіб, які вчинили правопорушення, охорони місця події та ін. [1].

Особливість адміністративно-правового статусу працівників органів внутрішніх справ, в тому числі і дільничних інспекторів міліції полягає у тому, що: а) їхні права та обов'язки встановлюються, як правило, у межах компетенції органів, в яких вони перебувають на державній службі; б) діяльність державного службовця органів внутрішніх справ підпорядкована виконанню завдань, покладених на відповідний підрозділ чи службу, і носить офіційний характер; в) службові права та обов'язки характеризуються єдністю, своєрідність якої полягає в тому, що їх права одночасно є обов'язками, адже вони повинні використовуватися в інтересах служби, а обов'язки – правами, бо інакше обов'язки неможливо буде здійснити; г) здійснення службовцем органів внутрішніх справ своїх прав та обов'язків гарантується законодавством; д) законні приписи і вимоги працівника органів внутрішніх справ повинні виконуватися всіма, кому вони адресовані; е) вони мають право на просування по службі, тобто на службову кар'єру; ж) для них передбачені певні пільги, а також підвищена відповідальність за вчинення правопорушень. Найбільш проблемний характер в юридичній літературі має визначення елементного складу правового статусу. Наприклад, В.М. Манохін включає до правового статусу завдання, основні функції, права й обов'язки; Ю.П. Битяк до елементів правового статусу відносить права та обов'язки, гарантії цих прав і відповідальність за невиконання обов'язків [2, с.43?54]; М.О. Тучак – "порядок призначення на посаду дільничного інспектора міліції, права та обов'язки відповідно до посади, правовий та соціальний захист дільничного інспектора міліції, вимоги до професійних якостей дільничного інспектора, заходи заохочення та відповідальність дільничного інспектора міліції" [3, с.78]. Позиції вчених з приводу досліджуваної проблеми

неоднорідні. Аналіз приведених вище точок зору вчених дозволяє зробити висновок, що переважна більшість науковців до елементів правового статусу працівника відносять його обов'язки і права, які обумовлені поставленими перед ними завданнями.

Основа правового статусу дільничних інспекторів міліції складають їх: завдання, функції, обов'язки, права та відповідальність. Інші елементи істотно не впливають на якісну характеристику правового статусу державного службовця і, звідси – дільничного інспектора міліції. Отже, такі елементи правового статусу, як призначення на посаду, правовий та соціальний захист, заходи заохочення, гарантії, професійна компетентність є факультативними, тобто не обов'язковими, і як слід, не завжди впливають на правовий статус працівника.

Підсумовуючи вищевикладене, доцільним правовий статус дільничних інспекторів міліції можна визначити як передбачену в нормативно-правових актах систему прав, обов'язків та юридичну відповідальність окремої категорії працівників, що виконують завдання із охорони громадського порядку, забезпечення громадської безпеки, боротьби з правопорушеннями та їх профілактики на закріпленій за ними адміністративній дільниці.

Література

1. Закон України "Про міліцію" : від 20.12.1990 р. № 565- XII ? Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/565-12>.
2. Адміністративне право України : підруч. [для юрид. вузів і фак.] / за ред. Ю. П. Битяка.– Х. : Право, 2000.– 520 с.
3. Тучак М. О. Адміністративно-правові засади діяльності дільничних інспекторів міліції: дис. кандидата юрид. наук / Тучак Микола Олексійович.– Х., 2002.– 209 с.

УДК 342.95:343.137.5(043.2)

Розум І.О.,
асистент,
Земляк І.Я.,
студентка,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ДО ПИТАННЯ ПРОБЛЕМНИХ АСПЕКТІВ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ

Зміни, що відбуваються у політичній, економічній і соціальній сферах, духовно-моральні труднощі нашого життя стали істотним факто-

ром, що дестабілізує традиційні сімейні відносини. З кожним роком збільшується кількість сімей, не здатних належним чином забезпечити утримання і виховання дітей. Падіння рівня життя, збільшення числа неблагополучних родин, втрата моральних цінностей призвели до того, що діти найчастіше "витісняються" на вулицю, наслідком чого є небачене зростання протиправних вчинків, що скоюються неповнолітніми. Правовий статус дітей як громадян держави у вітчизняній правовій системі не залишається поза увагою та знаходить документальне відображення у низці нормативно-правових актів. У законодавчих актах зафіксовано новий погляд на становище дітей, визначено пріоритетність їх інтересів, значення останніх для благополуччя суспільства. Але значна частина вказаних норм має насамперед декларативний, ніж практичний, характер. Це призвело до того, що законодавство про права дитини здебільшого не реалізується, а то й просто порушується. Відсутність чіткого механізму контролю за його виконанням та неспроможність державного забезпечення неухильного дотримання гарантованих дитині прав, позбавляє її надійного соціального захисту. Жорсткі реалії сучасного економічного, соціально-демографічного і культурного становища у нашій країні об'єктивно довели не тільки безсилля держави у вирішенні проблем неповнолітніх, а й те, що сьогодні діти залишені сам-на-сам зі своїми проблемами, методи і шляхи розв'язання яких вони обирають самостійно. Прямий наслідок цього – збільшення кількості підлітків, чия поведінка виходить за межі моральних і правових норм і які стають об'єктом нагляду правоохоронних органів.

Як свідчать дані МВС України, тільки у 2011 році виявлено 42520 неповнолітніх правопорушників, за вчинення адміністративних правопорушень затримано 17191 особу; 12960 неповнолітніх було притягнуто до адміністративної відповідальності. Крім того, 1386 осіб притягнуті до адміністративної відповідальності за вчинення адміністративних проступків у складі груп, з них – 1038 неповнолітніх [1]. Аналіз стану і причин протиправної поведінки неповнолітніх свідчить, що у більшості випадків вона є наслідком недбалого виконання батьками своїх обов'язків по вихованню дітей або ж неправомірних дій саме батьків або осіб які їх замінюють. Відповідно до адміністративного законодавства батьки або особи, які їх замінюють, як спеціальні суб'єкти можуть бути притягнені до адміністративної відповідальності за ухилення від виконання своїх обов'язків з навчання і виховання дітей чи у разі вчинення неповнолітніми особами, котрі не досягли віку юридичної відповідальності за адміністративне правопорушення або скоєння злочину. Та чи